

Підрахунки кількісних і процентних співвідношень унаочнюють результати дослідження, моделюються схеми структурної організації вербалізації концептів за номінативними моделями в окремих мовах, у континууму та діалектному ареалі. У таблицях, схемах і діаграмах презентується вербальне наповнення, кількісне й відсоткове співвідношення виявлених номінативних моделей вербалізації концепту в окремих мовах континууму й діалектах ареалу.

Висновки. Пропонована методика виправдала себе і продемонструвала надійні результати у нашому дослідженні номінативних моделей етнокультурного артефакту ДІМ у діалектах карпатського ареалу, використанні їх як критерію зіставленні діалектних даних з мовним матеріалом балкано-слов'янського континууму та виділенні діалектної зони на когнітивному рівні [1].

Джерела

1. Пашкова Н. І. Номінативні моделі культурного артефакту ДІМ у мовах карпатського ареалу балкано-слов'янського континууму. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2014. 278 с.

Мішеніна Наталя Іванівна

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Яценко Надія Валеріївна

Доцент

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ПРОЕКТНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ТА САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ

Досліджено сутність та зміст проектної роботи як засобу формування творчої активності та самостійності студентів. Зазначено, що проектна робота сприяє різноманітності занять і дає можливість студентам проявити себе і застосувати отримані на інших заняттях знання засобами іноземної мови. Ключові слова: проектна робота, студент, активність, самостійність.

Освіта сучасності стрімко розвивається в напрямку формування навичок самостійної та командної робіт. Викладачам доводиться створювати нові і цікаві методики навчання іноземним мовам з урахуванням даної тенденції та комбінувати їх з уже існуючими, які найкраще зарекомендували себе у сучасній вищій школі. Серед найпопулярніших традиційних методів слід зазначити: *фундаментальний* (особлива увага приділяється читанню іноземних текстів, поповненню словникового запасу, поліпшенню усного та письмового перекладу), *наочний* (завдяки наочному сприйняттю збільшується обсяг інформації, і відбувається тренування мозкової діяльності), *аудіолінгвістичний* (запам'ятовування шляхом багаторазового повторення), *метод фізичного впливу* (в його основі лежать рефлекси; студенти краще запам'ятовують слова, якщо пропускають їх через себе, потримують в руках предмет, вивчать зовнішній вигляд і т.п.), *комунікативний* (вміння з легкістю будувати речення зі слів і фраз, висловлювати за їх допомогою думки, «відчувати» іноземну мову як свою рідну), *метод повного занурення* (розвиток мовних навичок, розуміння співрозмовника, повністю занурившись в іноземну мову, зміна зовнішності, імені, біографії, роду діяльності та представлення себе в іншій країні), *комплексний* (поєднання в собі читання, перекладу, спілкування, ігор швидше приводить до подолання мовного бар'єру і навіть розкриття нових здібностей). Ми пропонуємо детально розглянути такий новий сучасний метод, як *проект* або *проектна діяльність*. Звичайно ця методика не зовсім нова та поширена в навчанні іншим предметам, але у вивченні іноземних мов її почали використовувати нещодавно. Проект – це робота, яка спрямована на вирішення конкретної проблеми, на досягнення заздалегідь запланованого результату, а стосовно до заняття іноземної мови проект – це комплекс дій, організований викладачем і самостійно виконуваний студентами, і, звичайно ж, що завершується створенням творчого продукту. [3]

Проектна методика має ряд важливих особливостей, вона забезпечує особистісно-орієнтоване виховання і навчання, розвиває мислення, фантазію і креативність, вміння запам'ятовувати і застосовувати знання на практиці, планувати і давати прогноз щодо кінцевих рішень задач, а також розвивати організаторські здібності і талант. Його відмінною рисою є особлива форма організації. Перш ніж організувати роботу над проектом, слід дотриматися таких важливих моментів:

- вибір теми: вона може бути пов'язана з країною мови, що вивчається, мова йде про порівняльний аналіз явищ, фактів і подій з життя людей в різних країнах;
- кожен учасник повинен бути максимально залучений, для цього необхідно продумати індивідуальні або командні завдання, з огляду на мовний рівень кожного студента;

- проект, пропонується для виконання, повинен орієнтувати студентів на вивчення і доповнення фактів з суміжних областей знань і інших джерел інформації.

Проектна діяльність студентів відбувається на заняттях іноземних мов в умовах інтеграції наступних дисциплін – іноземна мова, спеціальність та інформатика. А презентація проектів – на студентських або науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах з проектною діяльністю.

З чого ж починається робота над проектом і які до нього вимоги? Перш за все, з розуміння основ проектною діяльності, її типів, дидактичних можливостей, вимог. Він не повинен містити будь-яких помилок, лексичних, граматичних чи орфографічних. Матеріал повинен бути цікавим, новим і пізнавальним. В проекті слід використовувати відеоматеріали, фотографії, а при бажанні навіть музичний супровід. Тема проекту повинна бути розкрита повністю. При цьому викладач повинен допомагати групі. При роботі над проектом, викладач надає список веб-сайтів з корисною інформацією, розподіляє теми в залежності від інтересів студентів, дає практичні поради. За кожним проектом стоїть великий пласт творчої діяльності студентів, яка дає їм можливість поглянути на себе по-новому, змінює ставлення до навчання в кращий бік і дає більшу впевненість студентам у власних силах (особливо у «малоуспішних»).

Будь-який проект складається з наступних етапів:

1. *підготовчий / пошуковий* (відбувається визначення/вибір теми, виявлення проблем, обговорення завдання);

2. *організаційний / аналітичний* (вибір робочої групи; як правило, перед кожною групою стоїть конкретне завдання. Тут важливо врахувати наступні навички: логічне міркування, формування висновків, оформлення проектною роботи. Зазвичай з цим завданням студенти справляються самі, а роль викладача полягає в спостереженні за процесом. На даному етапі слід розумно визначити термін роботи.);

3. *основний / практичний* (пошук необхідної інформації і її обговорення, вибір творчого продукту: колажі, малюнки, фотоальбоми і т.д. Необхідно врахувати, що частину роботи (і навіть більшу її частину) студентам доводиться виконувати в домашніх умовах. На допомогу приходять сучасні програми Power Point, Corel Draw, Microsoft Publisher, Adobe Photoshop. Роль викладача – спостереження, бесіда з окремими членами групи, знайомство з анкетами, і, якщо це необхідно, напрямок процесу аналізу.);

4. *презентація* (демонстрація результатів спільної роботи, мабуть, це один з важливих етапів, тому що саме тут відбувається підвищення самооцінки, самоствердження, формування і розвиток навичок публічного виступу. Результатом може бути будь-яка форма проекту: спектакль, концерт, відеосюжет, веб-сайт, слайд-шоу та інші. Якщо група складається з великої кількості студентів, викладач за бажанням може поділити її на підгрупи, і тоді вже проект проводиться у вигляді змагання між творчими групами, але цей пункт слід обговорити заздалегідь, на організаційному етапі. Студенти демонструють рівень володіння іноземною мовою, відразу стає зрозумілим, чи засвоїв він певну тему. Слід пам'ятати, що метою даного методу роботи при вивченні іноземної мови є комунікативна діяльність.);

5. *заключний / контрольний* (колективний аналіз і оцінка результатів проекту, постановка питань, облік типових помилок учасників проекту, а також планування тематики майбутніх проектів. На даному етапі також важлива оцінка групи в цілому: потенціал, якість підготовленого проекту, креативність, вміння працювати в команді. В обговоренні беруть участь усі, і студенти, і викладачі.)

Існує кілька різних класифікацій проектів. В освіті проекти бувають наступних видів: *дослідні* (наприклад, як фінансують сучасні студенти Німеччини своє навчання); *творчі* (твір на певну тему, переклад літературного тексту або вірша з іноземної мови на рідну, відеофільм); *рольово-ігрові* (інсценування казок, пісень); *інформаційні* (наприклад, про що співає Rammstein у пісні «Mutter»? або тема «Німеччина після об'єднання»); *практико-орієнтовані* (складання діалогу, щоденник описів) [4].

А за своєю тривалістю вони діляться на: *міні-проекти* (в рамках одного заняття); *середньої тривалості* (тиждень, модуль); *довгострокові* (семестр, навчальний рік).

Повідомляючи іншим про себе і своє оточення німецькою мовою, студенти відкривають для себе цінність німецької мови. Сучасний професійний простір передбачає вміння виступати перед публікою і все частіше іноземною мовою, саме проектна робота готує майбутніх фахівців до цього виду діяльності.

В ході роботи над проектами можуть виникнути складності, а саме: нестача матеріалу; нестача часу, щоб підібрати необхідний матеріал; утруднення у студентів з лексику або граматику; оцінка проектною роботи.

Але вищезгадані труднощі досить легко подолати, якщо заздалегідь подумати про проект – підібрати кілька можливих варіантів проблеми, що розглядається в проекті; ввести і закріпити лексику і граматику по заданій темі. А Інтернет створює умови для отримання будь-якої інформації викладачеві і студентам. Мабуть, найбільшою складністю є оцінка проектною роботи, оскільки на заняттях іноземної мови, перш за все, враховується комунікабельність, здатність говорити, вимова, освоєння матеріалу. Крім цього більшу частину часу і зусиль займають творчість, оформлення, вміння працювати в групі, інтелектуальна

активність, захист проекту і відповіді на питання. На наш погляд, в цілому слід виставляти оцінку за проект, за рівень проявленої творчості і за якість подачі. Для оцінювання проекту студентам можна запропонувати таблицю самооцінки, яка складається зі стовпчиків із зазначенням балів (наприклад, від 0 до 5) і граф із зазначенням завдань (освоєння граматики; освоєння лексики; написання статті, діалогу, твору; розуміння на слух іноземної мови; складання монологу за темою; участь в обговоренні проблеми і т.д.). А для аналізу позитивних і негативних сторін, для тренування комунікативних умінь і навичок в подальших проектних роботах можна запропонувати такі питання:

- на що мені потрібно звернути увагу (на порядок слів, час, відмінювання прикметників);
- мені потрібно більше практикуватися в (перекладі, читанні, письмі);
- мені потрібно вживати в мові більше (мовних виразів, вступних слів);
- я хочу слухати записи (з паузами, два рази, голосніше).

Хочеться зупинитися на конкретних прикладах проектних робіт зі студентами, так як вони більш усвідомлено і творчо підходять до підготовки проекту. Працюючи зі студентами технічного вузу і з огляду на їх інтереси, для участі в проекті було надано кілька тем за їх спеціальностями. Ними були обрані наступні: «Wartung und Reparatur von Kraftfahrzeugen» («Технічне обслуговування та ремонт автотранспорту»), «Tragrollen aus Verbundwerkstoffen» («Ролики з композитних матеріалів»), «Verbesserung der Energieeffizienz mit elektrischen Antrieben» («Підвищення енергоефективності електричними приводами»), «Die Balancierung von Li-Ion Batterien» («Калібрування літій-іонних акумуляторів») та інші. Нами було визначено, що на успіх даного проекту вплинули знання, раніше отримані студентами на інших заняттях з теплотехніки, хімії, фізики та інших. Після повної підготовки проектів студенти захистили свої роботи на студентській конференції, на яку були запрошені також студенти інших ВНЗ і школярі одинадцятих класів.

Звичайно ж, проектна робота не замінить інші методи роботи, але вона сприяє різноманітності занять і дає можливість студентам проявити себе і застосувати отримані на інших заняттях знання засобами іноземної мови. Разом вчитися не тільки легше і цікавіше, але й значно ефективніше. Змінюється і роль викладача, він стає партнером студента. У співпраці актуалізуються всі суб'єкти освітнього процесу.

Джерела

1. Huth, M.: Projektarbeit im interkulturellen DaF-Unterricht – SchülerInnenaustausch, Tandem & Klassenkorrespondenzen. URL: <http://www.manfred-huth.de/fbr/lit/pro1.html>
2. Krumm, H.-J. (1991): Unterrichtsprojekte – praktisches Lernen im Deutschunterricht. In: Fremdsprache Deutsch – Zeitschrift für den Praxis des Deutschunterrichts: Unterrichtsprojekte. Heft 4/April 1991. München: Klett
3. Английский язык в школе: учебно-методический журнал. Обнинск: Титул, 2008. Спецвыпуск. С.36
4. Боровская Н.Н., Шарыгина Н.В., Кирилова А.П. Учебные экологические проекты в современном образовании / Под ред. Н.Н. Боровской. – Архангельск, 2005. – С.54

Гладко Марина Александровна

Кандидат филологических наук, доцент

Минский государственный лингвистический университет

ИНТЕНЦИОНАЛЬНОСТЬ И ФУНКЦИИ ПОЗНАВАТЕЛЬНОГО МЕДИАДИСКУРСА

Современный медиадискурс, помимо информационной (новостной, аналитической) и развлекательной, стратегически нацелен на познавательную компоненту. Идеологические установки, проникающие в различные познавательные жанры, представляют собой своеобразный дискурсообразующий фактор белорусского познавательного теледискурса. Познавательный радиодискурс максимально призван развлекать, формировать впечатления, эмоции посредством собственных жанрово-тематических особенностей. Ключевые слова: медиадискурс, познавательный дискурс, радиодискурс, интенция, функции.

Главной тенденцией изменений медиапространства в XXI веке является все большая востребованность познавательных возможностей медиа. В последние пару лет информация просветительского характера, наряду с развлекательной и новостной, активно завоевывает место в эфире теле- и радиоканалов. Познание есть высшая форма отражения действительности [1, с. 506], процесс постижения действительности, приобретения и постоянного обновления знаний. Устойчивое развитие страны требует не только перевооружения промышленности. Развитие интеллектуального потенциала нации – задача не только системы образования, но и системы СМИ [2, с. 105]. Познавательное вещание формирует у человека целостную картину мира, являет позитивную картину мира, показывая, как разумно